

Лемківскы поетыцкы трансляциі

Культурова перекладальніст або неперекладальніст то една з основных транслятологічных дилем. Долов заміщаме выімки з шыршых трансляторских проєктів, якы того рока ся довершыли і на днес сут на видавничо заавансуваным етапі. Сесы вершы сут заповідю, вказаньом ефектів заінспіруваня ся лемківском поезиём през двоє цілком ріжных перекладачів, што хотіли приближыти лемківску «душу» своїм народам. Сут они тіж приміром можливости або ограничынь в перекладі культуровой самобытности, в тым припадку на так позірні далеки, а як ся вказало, можливы до станя ся близкыма собі культуры/ языкы/ світы.

Першыи выбір верши взятый ест зо збірки перекладів повыселенчой лемківской поезиі на італияньскій язык. Переклады зродили ся з любови, вражливости і таланту Італиянки од років жыючой в Кракові, др Сільвіі Бруні. Захоплена красом Лемковины і порушена лемківском дольом рішыла приближыти своїм краянам фалаток в Горы закоріненого і з Гір выкореняного світа.

Вершы взаты сут зо збірки: *Верманя. Антологія лемківской поезиі/ Powroty. Antologia poezji łemkowskiej/ Ritorni. Antologia di poesia lemka.* [2022]. Выбір, переклад і постслово Silvia Bruni. Kraków: Wydawnictwo Austeria.

Петро Мурянка / Petro Murianka

**La Porta
di Brandeburgo**

Nel mio piccolo paese
non issano bandiere
su monumenti

Nel mio piccolo paese
da qualche parte lontano
nella Łemkowyna
per le bandiere
c'è solo il vento
e monumento
sono i rilievi grigiastri

Nel mio piccolo paese
le speranze
non appartengono
a divisioni

Ma fino in fondo,
come loro,
vivono
e muoiono

**Brama
Brandenburska**

W moim małym kraju
flag nie wieszają
na monumentach

W moim małym kraju
gdzieś tam daleko
na Łemkowynie
do flag
wiatr tylko
a monumentem
góry sine

W moim małym kraju
nadzieje
nie mają
dywizji

Lecz do cna
podobnie
żyją
i umierają

**Бранденбургска
Брама**

В моім маленьким краю
флан не вішають
на монументах

В моім маленьким краю
далеко деси там
на Лемковині
до флан
лем вітер
а монументом
горы сині

В моім маленьким краю
надії
не мають
дивізій

Та до цна
подібні
жыють
і вмерають

Володислав Грабан / Władysław Graban

Dinanzi a me

Dinanzi a me son
 cresciuti frassini
 s'ergono come braccianti
 la rosa selvatica
 timorosa
 il sambuco
 il vecchio melo
 memore di chi è stato

Ecco la mia casa
 nuova senza
 finestre né pareti
 fatta di silenzio
 sulla terra dei padri
 mia come il respiro

Przede mną

Przede mną
 jesiony rosłe
 stoją jak chłopcy
 zalękniona
 dzika róża
 bez czarny
 jabłoń stara
 która babunię pamięta

Oto dom mój
 nowy bez
 okien i ścian
 ulepiony z ciszy
 na ojcowiznie
 własny jak oddech

Передо мною

Передо мною
 ясені високи
 стоять як газдове
 залякана
 свербоузка
 хабзина чорна
 і стара яблін
 што бабуню памятає

То моя хыжа
 без
 вікон і стін
 ви́плена з тишы
 на вітцівськым
 як дыхання – власна

Олена Дуць-Файфер / Olena Duć-Fajfer

* * *

Oltre questo monte
la gente porta girasoli
nei cuori
dipinti
sulle caraffe
muri imbiancati
accompagnano le fusa
d'un gatto
abito qui
troppo vicino
d'un monte
ogni giorno
un passo avanti
con una poesia
sotto braccio
avida di verità

* * *

Za tą górą
ludzie noszą słoneczniki
w sercach
malowanych
na dzbanach
bielone ściany
mruczeniem kota
grają
mieszkam tu
o jedną górę
za blisko
codziennie
krok dalej
z wierszem
pod pachą
spragniona

* * *

За том гором
люде носять сонечники
в серцях
малюваних
на дзбанах
білені стіни
мурчынсьом kota
грають
мешкам ту
о одну гору
за близько
щоденно
крок далі
з вершом
під пазухом
спрагла

Павел Стефановскій / Paweł Stefanowski

Fa male

se
venissi appeso
nessuno
concluderebbe
la mia opera
e l'uccello
per i Lemki
più non canterebbe
comunque
non canterà
voi
ci avete
fatto
fin troppo
torto
ma io
non sono pietra
la mia gente è legata
alla terra
signori
questo fa male

To boli

jeśli
ja zawisnę
nikt mego
nie dokończy
dzieła
i ptak
Łemkom
nie zaśpiewa
i chór
nie zaśpiewa
panowie
to wyście
nam uczynili
za bardzo
z lewa
a jam
nie kamień
lud mój
z roli
panowie
to boli

То болит

То болит
панове
коли дачый
за плечами чыгат
мотуз
на мое гарло
а за мя
нихто
не докінчят
початой пісні
нихто не стрілит на
віват
і птах
Лемкам
не заспіват
хоц бы мати мліла
панове
то вы сте
нам зробили
за барз до ліва
а я не камін
люд мій на роли
дальше ся мозолит
панове
то болит

Стефанія Трохановска / Stefania Trochanowska**Vi sono sere**

Vi sono sere
diverse dalle altre
quando la preghiera
sconfina nel peccato
vi sono momenti
in cui l'uomo vaga
e ritrova se stesso
perdendosi frattanto

Jest taki wieczór

jest taki wieczór
niepodobny do innych
kiedy modlitwa
łączy się z grzechem
jest taka chwila
kiedy błądzi człowiek
i odnajduje siebie
tracąc jednocześnie

Другий проєкт виник з ініціативи молодого Шлезака, Варфоломія Ванота, якій одчул в «лемківській душы», головні проявляючий ся в поезії Петра Мурянки, ей близкіст шлезскій емоційности. Ефектом такого читання/ одчувания єст переклад выбраних верши Мурянки на шлезскій язык. Тым разом маме до діла з трансляцийом з єдного «малого» языка на інчий «малый». Коли Мурянка писал, же вшыткы великы/ сильны языкы за малы сут, жебы выповісти лемківскій біль, туту і вшытко інче, вартат посмотрити, ци «малому» языкови тото ся повело. Долов выбраны два вершы і їх тлумачыня зо збіркы: *Petro Murjanka. Łymkowsko duszyczka. Uobrane wjyrsze perełożune na ślůnsko godka uod Bartłůmjeja Wanota/ Петро Мурянка, Лемківска душа. Выбраны вершы переведены на шлезскій язык през Варфоломія Ванота*. 2021. Варшава: Выдавництво Варшавского Університету.

Епіфанія

*Памяти Никыфора –
Ерифана Дровняка в дни
открытия Памятника
9 вересня 2005 року*

Повіл єс світу
што хтіл єс
хоц світ повідал
же не знаш бесідувати
Такым єс намалювал світ
якого світ не знал
І познал тя світ
хоц не хтіл знати
За вшыткы твої дни
зогнены на землі
до неба тя взяли
твої Ангели

Epifanijo

*Pamjyńci Nykyfora –
Epyfana Drownaka w dzyń
uodślůnyńco Dynkmala
9. wrześńa 2005*

Pedźo! żeś śwjatu,
co żeś chćo!,
choća śwjat rzůndźů!,
iże godać ńy poradźisz
Takiś śwjat namalowo!,
jakigo ńy zno! śwjat
I śwjat će pozno!,
choća ńy chćo! će znać.
Za wszyjske twoje dńi
skłupja!e na źymi
dů ńyba će wźyny
twoje Jańoły

Фатаморгана

Снило ся мі
што в глиняных горцях
полных моїх слів
было кусцьок добра
А коли мі очы свитаня хватили
як околот ем лежал
а при мі
маленьке горнятко
порожне
На жажду
по буйновійным сні

Fatamorgana

Mjoł zech śnik
iżę we bunclokach
połnych mojich słów
znod zech kapka dobra
A kej uoczy chyćły še świtu
leżoł zech jak pńok
a wele mje
bůł mały buncloczek
průzny
Na durst
po bujnowjetrznym śniku